

**Przedmiotowe ocenianie
z przyrody (kl IV)
w Szkole Podstawowej
im. Wojska Polskiego
w Zbójnie**

opracował: Paweł Kowalski

Spis treści:

- I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW - co oceniamy
- II. POZIOMY WYMAGAŃ
- III. PREZENTACJA WYMAGAŃ PROGRAMOWYCH
  - a) plan wynikowy nauczania przyrody w klasach SP
  - b) ocena osiągnięć ucznia
- IV. FORMY I SPOSOBY OCENIANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI
- V. SEMESTRALNE I KOŃCOWOROCZNE OCENIANIE UCZNIÓW
- VI. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O INDYWIDUALNYCH OSIĄGNIĘCIACH
- VII. ZASADY WSPÓŁPRACY Z UCZNIAMI, RODZICAMI W CELU POPRAWY NIEZADOWALAJĄCYCH WYNIKÓW NAUCZANIA
- VIII. OCENIANIE UCZNIÓW Z OPINIAMI I Z PORADNII PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ

I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW – co oceniamy

Rozpoznaje się i ocenia osiągnięcia ucznia w zakresie:

1. Aktualnego stanu wiedzy ucznia i jego umiejętności.
2. Tempa przyrostu wiadomości i umiejętności.
3. Stosowania wiedzy i umiejętności przyrodniczych w praktyce.
4. Logicznego myślenia, rozumowania i kojarzenia faktów.
5. Aktywności i postawy

II. POZIOMY WYMAGAŃ

1. WYMAGANIA PODSTAWOWE – zawierają wiadomości i umiejętności na ocenę:

dopuszczającą:

- to takie kompetencje, które pozwalają uczniom:

- a) korzystać z nauczania określonego szczebla systemu szkolnego oraz kontynuować naukę na minimalnym poziomie,
- b) wykonywać proste zadania z życia codziennego stosowne do wieku,

dostateczną:

mają elementarny charakter i

- a) są przydatne na wyższym etapie kształcenia,
- b) znajdują zastosowanie poza przedmiotem i poza szkołą,
- c) są mocno powiązane z innymi treściami,
- d) są możliwe do opanowania przez przeciętnego ucznia,
- e) są to najczęściej elementy materiału nauczania wiążące się z opanowaniem wiadomości lub nabyciem umiejętności zastosowania wiadomości w sytuacjach typowych.

2. WYMAGANIA PONADPOSTAWOWE – zawierają wiadomości i umiejętności na ocenę

dobrą:

- a) obejmują czynności wspierające tematy podstawowe,
  - b) pozwalają zrozumieć większość relacji między elementami treści nauczania,
- są to treści wprowadzane propedeutycznie, które w klasie następnej będą poszerzane i utrwalone, toteż często treści te w danej klasie w następnej zaliczane są do poziomu podstawowego,

bardzo dobrą:

- a) to umiejętności złożone, o charakterze problemowym,
- b) wykonanie odpowiednich czynności wymaga często przetwarzania wiedzy,
- c) są to umiejętności o wysokim stopniu trudności i abstrakcyjności,

celującą:

- a) nie zależą od treści poznawczych w danej klasie – wykraczają poza obowiązujący program nauczania,
- b) wymagają twórczego podejścia przez ucznia,
- c) zależą od indywidualnych zainteresowań ucznia.

III. PREZENTACJA WYMAGAŃ PROGRAMOWYCH

- a) plan wynikowy nauczania przyrody w klasach IV szkoły podstawowej – załączony do przedmiotowego oceniania
- b) ocena osiągnięć ucznia

Ocena celująca - otrzymuje ją uczeń, który w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z danego przedmiotu określone programem nauczania, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami, proponuje różnorodne (nietypowe) rozwiązania zaistniałego problemu, samodzielnie jak również przy pomocy nauczyciela rozwija własne zdolności.

Ocena bardzo dobra - otrzymuje ją uczeń, który opanował materiał programowy z przedmiotów przyrodniczych w danej klasie na poziomie dopełniającym, jest aktywny na lekcji, systematycznie odrabia prace domowe, bierze udział w konkursach, sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą, potrafi samodzielnie przeanalizować nowe wiadomości (na podstawie podręcznika) i efekty rozumowania przedstawić na forum klasy.

Ocena dobra - otrzymuje ją uczeń, który poprawnie stosuje wiadomości zdobyte na lekcji, rozwiązuje samodzielnie typowe sytuacje z przyrody, systematycznie odrabia zadania domowe, jest aktywny na lekcji.

Ocena dostateczna - otrzymuje ją uczeń, który opanował wiadomości z przedmiotów przyrodniczych w danej klasie na poziomie podstawowym, niesystematycznie odrabia prace domowe, posiada luki w wiadomościach w materiale bieżącym, nie zawsze bierze aktywny udział w pracy na lekcji, rozwiązuje typowe zadania z poziomu podstawowego, przynosi na lekcje potrzebne materiały.

Ocena dopuszczająca - otrzymuje ją uczeń, który ma wyraźne braki w opanowaniu materiału programowego, ale uczestniczy w zajęciach wyrównawczych (jeżeli takie są zorganizowane), nie zawsze odrabia prace domowe, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela rozwiązuje proste zagadnienia z poziomu koniecznego.

Ocena niedostateczna - otrzymuje ją uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości, nie wykazuje zainteresowania na lekcji, nie odrabia prac domowych, nie wykazuje chęci osiągnięcia podstawowej wiedzy na zajęciach wyrównawczych, nie jest w stanie nawet z pomocą nauczyciela rozwiązać zadań wymagających elementarnych wiadomości z przedmiotów przyrodniczych na poziomie danej klasy.

IV. FORMY I SPOSOBY OCENIANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI

Praca klasowa

1. Praca samodzielna ucznia na lekcji (45 min) w formie pisemnej obejmująca wiadomości i umiejętności dotyczące jednego działu (szeroki zakres i różnorodność zadań, oceny 1-6) lub praca sprawdzająca półroczna (roczna) – także diagnoza po ukończeniu danej klasy.
2. Prace klasowe są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i wskazany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
3. Praca klasowa poprzedzona jest lekcją powtórzeniową na której utrwalony jest zakres materiału.
4. Uczeń nieobecny na pracy klasowej musi ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie przekraczającym dwóch tygodni).

5. Uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych nie pisze pracy klasowej z całą klasą - traci prawo do poprawy uzyskanej oceny.
6. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną jest zobowiązany do poprawy pracy pisemnej w czasie i formie uzgodnionej z nauczycielem. Uczeń poprawia pracę tylko raz i do dziennika wpisywane są obie oceny.
7. Na oddzielnej lekcji jest poprawa pracy klasowej i omówienie jej wyników.
8. Prace klasowe przechowuje nauczyciel i są do wglądu dla uczniów i ich rodziców do zakończenia zajęć w danym roku szkolnym. Rodzicowi prace pisemne są udostępniane na zebraniach, podczas konsultacji z nauczycielem czy na każdorazową prośbę po wcześniejszym ustaleniu terminu.
9. Wyjątkowo uczeń może zanieść pracę do domu ale zawsze musi ją odnieść w wyznaczonym czasie do szkoły.
10. Zatrzymanie pracy klasowej (nie oddanie jej) jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

Sprawdzian

1. Samodzielna, pisemna praca ucznia na lekcji (do 30 min) obejmująca wiedzę i umiejętności w danym dziale (wąski zakres, oceny 1-5, wyjątkowo 6)
2. Sprawdziany są zapowiadane z trzydniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
3. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną jest zobowiązany do poprawy sprawdzianu w czasie i formie uzgodnionej z nauczycielem. Uczeń poprawia pracę tylko raz i do dziennika wpisywane są obie oceny.
4. Sprawdziany przechowuje nauczyciel i są do wglądu dla uczniów i ich rodziców do zakończenia zajęć w danym roku szkolnym na zasadach takich jak prace klasowe.

Kartkówka

1. Samodzielna, pisemna praca ucznia na lekcji (do 15 min) obejmująca wiedzę i umiejętności w danym dziale (wąski zakres, oceny 1-5) lub sprawdzenie ostatniej pracy domowej.
2. Kartkówki nie muszą być zapowiadane.
3. Kartkówka nie musi być poprawiana ani pisana w innym terminie przez nieobecnych uczniów.
4. Kartkówki przechowuje nauczyciel i są one do wglądu dla uczniów i ich rodziców do zakończenia zajęć w danym roku szkolnym na zasadach takich jak prace klasowe.

Odpowiedź ustna

1. Sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia w formie ustnej odpowiedzi – w zależności od potrzeb.
2. Termin odpowiedzi nie jest podawany do wiadomości ucznia.
3. Uczeń ma czas na zastanowienie się.
4. Odpowiedź ucznia trwa około 5-10 min.
5. Uczniowie mogą oceniać odpowiedzi i uzasadniać swoje oceny.
6. Nauczyciel dokonuje ostatecznej oceny i ją uzasadnia.
7. Po otrzymaniu oceny niedostatecznej z odpowiedzi (rozwiązania zadania na tablicy), uczeń w ciągu tygodnia może ją poprawić, ale wcześniej powinien zgłosić chęć takiej poprawy nauczycielowi.
Forma poprawy jest ustna.

Praca domowa

1. Praca ucznia wykonywana w domu.

2. Do informacji o pracy domowej mają dostęp uczniowie i rodzice na bieżąco za pośrednictwem dziennika elektronicznego.
3. Praca domowa jest obowiązkowa.
4. Uczeń nie otrzymuje oceny niedostatecznej, gdy przed lekcją zgłosił nauczycielowi, iż nie potrafił w domu sam wykonać zadanej pracy, powinien jednak wówczas pokazać pisemne próby jej rozwiązania.
5. Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumiemy: brak zeszytu, brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji (takie nieprzygotowanie może być zgłoszone 3 razy w ciągu półrocza – bez konsekwencji). Nauczyciel odnotowuje „np.” w dzienniku elektronicznym. Kolejne nieprzygotowania są już oceniane na ocenę niedostateczną.
6. Uczeń, który nie odrobi zadania domowego ma obowiązek odrobienia pracy na najbliższą godzinę lekcyjną. Jeśli tak się nie stanie, otrzymuje ocenę niedostateczną.
7. Brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń jest równoznaczne z brakiem zadania domowego.
8. Prace domowe nie zawsze muszą być oceniane.
9. Prace domowe mogą być sprawdzane w następujący sposób:
  - wybiórczo na ocenę podczas lekcji (rozwiązane na tablicy z wyjaśnieniem), jak również po zajęciach (prace dodatkowe),
  - poprzez głośne odczytanie przez ucznia,
  - wspólnie z całą klasą.

Praca w zeszycie i zeszycie ćwiczeń

1. Prowadzenie zeszytu oraz zeszytu ćwiczeń jest obowiązkowe – gdy nauczyciel zdecyduje się na ich używanie.
2. Prowadzenie zeszytów powinno być staranne, sumienne i czytelne.
3. Niektóre zadania mogą być sprawdzane pod względem poprawności na lekcji lub jako praca domowa. Przygotowanie do prac klasowych jest oceniane na dodatkową ocenę z pracy pisemnej.
4. Zeszyt i zeszyt ćwiczeń jest oceniany co najmniej raz na pół roku pod względem prowadzenia i poprawności obliczeń.

Udział w konkursach

Konkursy mają na celu motywowanie ucznia do dalszego rozwoju i stwarzają warunki do samodzielnej pracy.

Uczniowie mogą brać udział w konkursach:

1. wewnętrznych - laureaci (I, II, III miejsce) otrzymują cząstkową ocenę celującą.
2. zewnętrznych
  - a) laureaci konkursu lub finaliści olimpiady biologicznej, przyrodniczej czy ekologicznej na szczeblu wojewódzkim lub krajowym otrzymują ocenę roczną celującą,
  - b) finalista etapu okręgowego – otrzymuje cząstkową ocenę celującą
  - c) dobry wynik lub duże zaangażowanie w przygotowania do konkursu może być ocenione na cząstkową ocenę bardzo dobrą lub nawet celującą.

Zasady oceniania prac ucznia na lekcji przyrody

Objaśnienia dotyczące znaków graficznych w zeszycie nauczyciela:

- gdy uczeń zbierze: trzy (+) - to otrzymuje ocenę bdb;

Prace pisemne (prace klasowe, sprawdziany) są punktowane i w zależności od zdobytych punktów wystawiona jest ocena wg poniższej skali:

% maksymalnej liczby możliwych do zdobycia punktów	ocena
0% – 30%	niedostateczny
31% – 50%	dopuszczający
51% – 70%	dostateczny
71% – 90%	dobry
91% - 95%	bardzo dobry
powyżej 95%	celujący

W skład schematu oceny za odpowiedź ustną chodzą:

- zawartość rzeczowa;
- argumentacja - wyrażanie sądów, ich uzasadnianie;
- posługiwanie się językiem matematycznym;
- sposób prezentacji - umiejętność formułowania myśli;
- zgodność z wybranym poziomem wymagań.

Ocena pracy domowej: (zadania podstawowe)

- zależy od wybranego poziomu wymagań,
- każda ocena może być podwyższona w zależności od:
  - sposobu rozwiązania,
  - systematyczności,
  - estetyki.

Uczeń, który jest często nieobecny na lekcjach przyrody i nieobecności są usprawiedliwione, może uzupełnić braki w czasie wcześniej zapowiedzianej indywidualnej konsultacji z nauczycielem. Uczeń może poprawić ocenę cząstkową w terminie nie przekraczającym 2 tygodnie odpowiadając ustnie na wyznaczonej lekcji

V. SEMESTRALNE I KOŃCOWOROCZNE OCENIANIE UCZNIÓW

Ocena śródroczna (roczna) jest ustalona ze wszystkich ocen cząstkowych z uwzględnieniem preferencji ocen z prac klasowych i pozaszkolnej działalności ucznia – waga 2. Proponowana ocena zgodna jest z Systemem Oceniania stosowanym w dzienniku elektronicznym:

Średnia ważona z ocen cząstkowych	ocena
0,00 – 1,59	niedostateczny
1,60 – 2,59	dopuszczający
2,60 – 3,59	dostateczny
3,60 – 4,59	dobry
4,60 – 5,59	bardzo dobry
5,60 – 6,00	celujący

Ocenę semestralną (roczną) nauczyciel wystawia najpóźniej na tydzień przed klasyfikacją, uzasadniając ją. Uczniowie i ich rodzice mogą prosić o dodatkowe wyjaśnienia do wystawionej oceny. Ocena semestralna (roczna) nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych, ale przy jej wystawianiu pod uwagę będą brane również:

- postępy ucznia,
- aktywność,
- systematyczność i pilność,
- samodzielność pracy.

Ocena roczna obejmuje osiągnięcia ucznia w I i II semestrze.

O zagrożeniu oceną niedostateczną, nauczyciel informuje wychowawcę ucznia na miesiąc przed klasyfikacją. Wychowawca przekazuje pisemną informację rodzicom.

Ustalona przez nauczyciela ocena semestralna (roczna) może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu sprawdzającego (poprawkowego). Szczegółowe zasady klasyfikacji semestralnej i rocznej określone są w WSO.

VI. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O INDYWIDUALNYCH OSIĄGNIĘCIACH

1. Informację o ocenach na bieżąco uczeń jak i rodzic otrzymują za pośrednictwem dziennika elektronicznego.
2. Uczeń jest na bieżąco informowany o otrzymywanych ocenach na lekcjach.
3. Każda ocena jest jawna. Uczeń ma prawo wiedzieć za co i jaką ocenę otrzymał.
4. Informację o planowanej ocenie klasyfikacyjnej podaje się uczniowi co najmniej dwa tygodnie przed końcem semestru.
5. Informację o planowanej ocenie niedostatecznej na semestr otrzymuje uczeń i jego rodzice miesiąc przed końcem semestru.
6. Rodzice są informowani o osiągnięciach swoich dzieci podczas zebrań ogólnych, które odbywają się w terminach ustalonych przez dyrektora szkoły (wychowawcę).
7. Zarówno uczeń jak i rodzice mają prawo do obejrzenia prac pisemnych.
8. W zależności od potrzeb przeprowadzane są: rozmowy indywidualne, rozmowy telefoniczne.

VII. ZASADY WSPÓŁPRACY Z UCZNIAMI, RODZICAMI W CELU POPRAWY NIEZADOWALAJĄCYCH WYNIKÓW NAUCZANIA

1. Niezadowolające wyniki uzyskiwane przez uczniów najlepiej poprawiać zgodnie z opisanymi powyżej zasadami na bieżąco do 2 tygodni od uzyskania takiej oceny.
2. Uczeń lub rodzic ucznia może zwrócić się do nauczyciela o ustalenie jakie partie materiału wymagają nadrobienia, w jakim terminie i w jaki sposób.
3. Uczeń na bieżąco kontroluje jaką ocenę śródroczną lub roczną proponuje mu system elektronicznego dziennika dlatego powinien razem z rodzicem monitorować czy taka ocena go satysfakcjonuje. Jeśli nie to poprawiać oceny cząstkowe a tym samym przyłożyć się do pracy.

4. Warunkiem uzyskania wyższej niż przewidywana oceny klasyfikacyjnej jest napisanie 45 minutowej pracy pisemnej sprawdzającej poziom opanowania treści z podstawy programowej przewidzianych do realizacji w danej klasie. Ocena, zgodnie z kryteriami procentowymi przyjętymi do stosowania w zasadach oceniania na lekcjach. Jeżeli uczeń otrzyma ocenę wyższą niż ta, którą przewidywano, ocena zostaje zmieniona. W przypadku uzyskania przez ucznia niższej oceny (nawet od przewidywanej) zostaje ona pozostawiona bez poprawy. Termin dotyczący powyższej procedury wynosi najpóźniej tydzień i jeden dzień przed planowanym posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej.

VIII. OCENIANIE UCZNIÓW Z OPINIAMI Z PORADNI PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ

Uczeń posiadający aktualną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym na danym poziomie nauczania ma dostosowane wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych, poprzez np.:

- dyslektycy mają czytaną treść zadań (jeśli o to poproszą), oraz zamiana kolejności cyfr nie ma wpływu na obniżenie oceny, jeżeli zachowany jest logiczny tok myślenia,
- osoby słabo widzące mają powiększoną czcionkę, jeśli standardowa wersja sprawdzianu jest dla nich nie czytelna,
- wybór formy odpowiedzi (pisemna, ustna)

Jednak uczniowie ci powinni opanować co najmniej wymagania konieczne, żeby móc kontynuować naukę w klasie programowo wyższej lub musi być zauważony postęp w wiadomościach i umiejętnościach ucznia. W przypadku tych uczniów przy ustalaniu oceny nauczyciel może brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków lekcyjnych, aktywność podczas lekcji, chęć uczestniczenia w zajęciach dodatkowych.

Dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną, tworzony jest indywidualny program (dostosowany do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz predyspozycji ucznia).

Na podstawie indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego dostosowuje się uczniowi prace klasowe i sprawdziany oraz stosowane ocenianie do indywidualnych możliwości ucznia.